

God spreekt, en wij dus ook

Psalm 19

Rev Dr Jos M. Strengholt

Arnhem-Nijmegen 2019, 2021

We hebben zojuist Psalm 19 gelezen – een psalm van David waarin hij jubelt over hoe God tot ons, mensen, spreekt.

Dat is op zichzelf een verbazingwekkend concept. God spreekt tot ons. Het idee – en de ervaring – dat de almachtige God daadwerkelijk het initiatief neemt om met ons te communiceren op een manier die wij kunnen begrijpen.

Eerst spreekt David – of beter gezegd: hij zingt – over de wereld van de natuur, die ons een glimp geeft van de heerlijkheid van God.

Ten tweede jubelt David over hoe God spreekt door de wet – door Mozes.

En als gevolg daarvan bidt hij ten derde dat zijn eigen spreken in overeenstemming mag zijn met Gods spreken. Ons leven moet afgestemd zijn op hoe God Zich aan ons heeft geopenbaard.

Laten we naar deze drie punten kijken.

1. De natuur spreekt

Ten eerste: de hemelen verkondigen de eer van God.

De Vlaamse priester en dichter Guido Gezelle zei het zo mooi:

*Mij spreekt de blomme een tale,
mij is het kruid beleefd,
mij groet het altemale,
dat God geschapen heeft!*

De natuur spreekt tot ons. De zon komt op, de zon gaat onder, en niemand kan de majesteit van God ontkennen. David onderstreept hoe God orde heeft gebracht in onze prachtige wereld.

Zonder een ordenende hand achter onze werkelijkheid zou het universum allang zijn ingestort. Zonder die hand zou er chaos zijn.

Iedereen kan daaruit begrijpen hoe groot God is.

Kijk naar de natuur. Jazeker, er is veel wreedheid. De dood is het meest harde element in de natuur: het is eten of gegeten worden. Maar de ordening van het geheel wijst op een Schepper. Een heerlijke Schepper.

Maar menselijke zonde en ons misbruik van de natuur hebben veel schade veroorzaakt. Toch schrijft Paulus aan de gemeente in Rome dat Gods onzichtbare eigenschappen – Zijn eeuwige kracht en goddelijkheid – sinds de schepping van de wereld duidelijk zichtbaar zijn, omdat zij uit de werken worden begrepen (Romeinen 1:20).

God heeft de schepping gewild als een gave voor de mensheid, een erfenis die aan ons is toevertrouwd. De wereld om ons heen is als een sacrament - een manier waarop God ons raakt.

Als wij deze wonderlijke wereld ontvangen als een gave van God, helpt dat ons om de schoonheid beter ervan te zien. En het laat zien hoe hoog God ons acht. Wij zijn deel van de natuur, maar ook boven het systeem geplaatst: wij kunnen haar bestuderen, ordenen en begrijpen.

In onze wereld kunnen wij de hand van de Maker zien – tenzij wij bewust onze ogen sluiten, zoals sommigen doen.

Atheïsten hebben het zwaar. Wereldwijd lijkt hun percentages zelfs af te nemen. Ongeveer 5-10% van de wereldbevolking noemt zich atheïst, en velen van hen leven in China, waar mensen tientallen jaren sterke indoctrinatie hebben ondergaan.

In de Sovjet-Unie probeerde de Communistische Partij religie uit te roeien. Maar na 70 jaar van harde maatregelen noemt slechts 13% van de bevolking in Rusland zich vandaag atheïst.

Arme atheïsten – zij voeren een verloren strijd.

Deze majestueuze kosmos en onze machtige wereld kunnen niet bestaan zonder een Maker die ook alles in stand houdt. Daarom gaat elke ochtend de zon op en elke avond weer onder.

Ik hoorde eens een wetenschapper op de radio een kind uitleggen over de oerknal. Hij zei dat het universum uitdijt en dat het vroeger kleiner moet zijn geweest. Uiteindelijk, zo stelde hij, was het universum ooit niets meer dan één klein deeltje dat miljarden jaren geleden explodeerde.

Geen Schepper nodig?

Toen ik dat hoorde, dacht ik: hoe kun je geloven dat zoiets vanzelf bestond, vanzelf explodeerde, en dat daaruit dit hele complexe universum is ontstaan – met ons als denkende wezens?

Als we niet in God zouden geloven, zouden we Hem moeten uitvinden.

Kijk gewoon naar de wereld om je heen.

De natuur leert ons dat er een almachtige, scheppende Geest achter alles is. Dat is de taal die de natuur spreekt.

2. De wet spreekt

Maar, gaat David verder, de natuur spreekt over God, maar God heeft nog duidelijker gesproken: in Zijn wet.

God sprak in Zijn goedheid tot Israël. Zijn woorden, Zijn wetten, weerspiegelen Zijn goedheid.

Zoals de natuur Gods heerlijkheid verkondigt, zo verkondigt ook het Woord dat God gesproken heeft, Zijn heerlijkheid.

David sprak uiteraard specifiek over de wetten van Mozes. Die waren een schat van wijsheid voor Israël en voor ons.

Het is opvallend dat wanneer Psalm 19 over de natuur spreekt, het algemene woord “God” wordt gebruikt. Iedereen kan immers iets van Zijn macht en goddelijkheid zien.

Maar wanneer David over Gods wet spreekt, gebruikt hij zeven keer de verbondsnaam HEERE (Jahweh), de naam waarmee God Zich aan Israël heeft geopenbaard.

Hij gaf hun Zijn wetten, het geschreven boek, waarin Hij Zichzelf bekendmaakt.

Wij vinden sommige wetten van het Oude Testament wellicht lastig te begrijpen of zelfs hard. Maar voor David waren ze een openbaring van God.

Wanneer wij naar sommige wetten kijken, weten wij soms niet goed hoe wij ermee moeten omgaan. Soms lijken ze zelfs in strijd met wat wij over God hebben geleerd door Jezus.

Ik begrijp dat gevoel, maar we moeten voorzichtig zijn.

Jezus Zelf heeft de wet van Mozes volledig aanvaard. Daarom kunnen wij de wet niet tegenover Jezus stellen, en ook Jezus niet tegenover de wet.

De kerk heeft traditioneel onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten wetten:

- morele wetten (zoals de Tien Geboden), die blijvend zijn,
- burgerlijke wetten voor het nationale leven van Israël,
- en ceremoniële wetten voor de tempeldienst - die nu niet meer gelden, omdat Christus hun vervulling is.

In Davids tijd waren al deze wetten perfect voor het leven van het volk, en voor de dienst aan God in het land en in de tabernakel.

De apostelen concludeerden, na drie jaar met Jezus te hebben geleefd, dat Hij Zelf het ware, volmaakte Woord van God is. Daarom noemden zij Hem het Woord -de Logos.

Hij is de volmaakte uitdrukking van de God die deze wereld heeft geschapen.

Dat betekent niet dat we de wetten van het Oude Testament terzijde schuiven. Ze tonen ons nog steeds iets van Gods grootheid. Maar in Jezus zien we Gods ultieme openbaring.

David zegt over Gods Woord dat het:

- volmaakt is en de ziel verkwikt,
- het hart verblijdt,
- de ogen verlicht,
- standhoudt tot in eeuwigheid,
- waarachtig en rechtvaardig is,
- en begeerlijker dan goud.

Deze woorden kunnen zonder moeite over onze Heere Jezus Christus worden gezegd.

Zo wijzen natuur, Bijbel en Jezus Christus allemaal in dezelfde richting: naar de ene God die goed, rechtvaardig en liefdevol is.

3. Wij spreken

Deze overdenking van Gods goedheid en grootheid – van de God die spreekt en Zich openbaart – brengt David ertoe om ook na te denken over zijn *eigen* spreken.

Wij zijn geroepen om ons leven af te stemmen op Gods schepping, Zijn wet en op Jezus Christus.

David bidt dat zonde geen heerschappij over hem zal hebben, en dat wat hij zegt – ja zelfs wat hij denkt – welgevallig zal zijn voor God.

Deze majestueuze Schepper weet precies wat er in ons hart omgaat. Hij ziet elke stap die wij zetten.

Sommige mensen kunnen niet leven met dit idee dat al ons doen en laten bekend is bij God, en verdienen Zijn werkelijkheid te ontkennen. Anderen erkennen Hem maar doen we alles aan om Zijn Woord zo te interpreteren dat het precies zegt wat ze vandaag graag willen horen.

Maar op God en Zijn Woord heeft dit weinig impact. Hij blijft dezelfde: almachtig, rechtvaardig en liefdevol.

Wanneer wij geconfronteerd worden met onze tekortkomingen, is het niet wijs om alles maar te ontkennen. Beter is het om goed te beginnen waar David eindigt:

“HEERE, U bent mijn Rots en mijn Verlosser.”

Wij hebben allemaal vergeving nodig. Wij overtreden allemaal Gods wet. Wij leven niet zoals Jezus leefde. Maar God is onze Rots en onze Verlosser.

Hij geeft ons zekerheid en de vergeving die wij nodig hebben.

In het licht van Zijn liefde kunnen wij zonder angst in de spiegel kijken – de spiegel van de natuur, de Bijbel en Jezus Christus – en eerlijk onze zonden belijden.

En ondanks die onvolmaaktheden in onszelf mogen we ook tegen ons spiegelbeeld zeggen: Jij zijn werkelijk geliefd door God.

God heeft dat bewezen door ons te scheppen, door ons deze wereld te geven, door Zijn Woord te geven en door Zijn Zoon te zenden.

Dat is de solide basis van het christelijk leven.

Conclusie

God sprak in de schepping.

God sprak in Zijn wet.

God sprak in Jezus Christus.

En nu is het mijn beurt om te spreken – en ik moet dat doen op een manier die God eert en Hem openbaart.

HEERE, help mij mijn leven af te stemmen op de schepping – de wereld die Uw goedheid weerspiegelt. - Zorg voor de schepping is God eren.

En help mij te leven naar Uw wet. - De wetten van God tonen ons Zijn goedheid en richten ons op liefde voor de medemens.

En help mij mij te richten op Jezus Christus. - In Hem ontmoeten wij God het duidelijkst.

Wat heeft Jezus ons geleerd? Om God lief te hebben en Zijn schepping – en bovenal alle mensen.

Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart welgevallig zijn voor Uw aangezicht.

Laat mij Uw instrument zijn, Uw spreekbuis voor de mensen om mij heen.

Als wij zo leven, leven wij in harmonie met God, met Zijn schepping en met elkaar.

Dat verkwikt de ziel, verheugt het hart en doet ons standhouden tot in eeuwigheid.

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.